

А. Л. Фуркаленко

асп.

науковий керівник: к.е.н., доц. В. А. Козловцева

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ «ЗЕЛЕНОЇ» ВІДБУДОВИ ЯК СКЛАДОВА РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Відновлення регіонів України сьогодні – це не просто будівництво після воєнних дій, а шанс почати з чистого аркуша. Можна відтворити те, що було, а можна замислитися: а чи варто? Замість повернення до старих схем дедалі частіше звучить думка про «зелену» відбудову – тобто таку, яка буде дружньою до довкілля і вигідною в довгостроковій перспективі. І мова тут не лише про екологію, а й про економіку.

Коли регіон планує своє відновлення, важливо не просто вкласти кошти у бетон чи дороги. Суть у тому, щоб зробити систему, яка буде працювати розумно: з меншими витратами енергії, з нижчим рівнем забруднення, з урахуванням змін клімату. Це звучить складно, але насправді йдеться про цілком практичні речі – утеплені будинки, транспорт, що не димить, ефективне освітлення вулиць.

Кошти на це можуть надходити з різних джерел. Зараз у світі активно розвиваються так звані «зелені» фінансові інструменти – облігації, кредити, фонди. Держава також може підключитися, даючи пільги підприємствам, які впроваджують еко-рішення. Але головне – щоб на місцях розуміли, навіщо це потрібно, і бачили у цьому не нав'язування зверху, а вигоду для себе [1–4].

Не менш важливим, ніж фінансування, є розуміння, як саме ці кошти використовуються. Наприклад, якщо громада отримує

підтримку на утеплення шкіл чи лікарень, але не має технічного супроводу, часто це закінчується не найкращим результатом. Тому «зелена» відбудова – це не лише про гроші, а й про знання. Потрібні спеціалісти, які розуміють, як правильно впроваджувати енергоєфективні рішення, як обирати матеріали, як не наробити зайвого.

Ще один важливий момент – це довіра. Багато людей ставляться до екологічних проєктів із підозрою: мовляв, це дорого, складно, а результат – неочевидний. Тому важливо, щоб ці ініціативи були публічними, зрозумілими й давали конкретні вигоди – наприклад, менші платіжки за опалення чи зручніше транспортне сполучення [5; 7].

Цифрові технології тут – надійний союзник. З їхньою допомогою можна в режимі реального часу бачити витрати енергії, якість повітря, ефективність нових рішень. Це не тільки підвищує прозорість, а й дозволяє швидко реагувати, якщо щось іде не так.

Що стосується регіонів, то кожен має свої особливості – і саме це варто враховувати під час планування. Десь потрібно оновлювати стару енергетику, десь – транспорт або водопостачання. Універсальних рішень не існує, але є спільний підхід: кожне вкладення має бути не просто витратою, а інвестицією в майбутнє. Те, що сьогодні здається «екологічною розкішшю», завтра може виявитися необхідністю.

До того ж, «зелена» відбудова – це не лише про інфраструктуру. Це ще й про зміну мислення. Коли місцева влада відкрито розповідає про свої кроки, мешканці починають більше цікавитись, як працює громада, куди йдуть кошти, чому важливо обирати ті чи інші рішення. Це формує довіру – і саме вона є фундаментом будь-якого довгострокового проєкту.

Останнім часом з'являється все більше прикладів, коли громади не просто чекають допомоги, а самі ініціюють екологічні зміни. Хтось встановлює сонячні батареї, хтось переводить бюджетні установи на енергоощадне освітлення, хтось працює з молоддю через еко просвітні програми. Це не великі речі, але саме з них складається загальна картина.

Головна ідея цієї роботи проста: відбудова – це не лише про те, що зруйновано, а й про те, якою ми хочемо бачити країну далі. Якщо робити як раніше, отримаємо ті самі проблеми. Якщо ризикнемо мислити стратегічно – маємо шанс побудувати щось справді якісне.

«Зелена» трансформація – не модний термін, а реальна потреба, продиктована і часом, і здоровим глуздом. Вона вимагає не тільки грошей, а й співпраці, прозорості, довіри та бажання робити краще. Це виклик, але й можливість одночасно.

Україна вже має достатньо прикладів, коли навіть у складних умовах громади й ініціативні люди змінювали ситуацію на краще. Завдання держави – не заважати, а навпаки: підтримати, підсилити та допомогти масштабувати ці підходи. Бо лише разом – від села до столиці – ми можемо справді оновити країну, і зробити це не «як було», а краще, екологічніше й розумніше.

Список використаної літератури

1. Біла С. Цифровізація як засіб впровадження зеленої економіки на регіональному рівні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 46. С. 215–220.
2. Концепція «Зеленого» енергетичного переходу України до 2050 року. URL: <https://enefcities.org.ua/upload/files/proekt-konceptcii.pdf> (дата звернення 01.11.2025).
3. Нечаєва І., Шиловець І. Цифрова трансформація регіонів України: проблеми, рекомендації, перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 6. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/194> (дата звернення 03.11.2025).
4. Проект Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації МСП до 2027 року. URL: <https://export.gov.ua/news/vidnovlennia-stalyi-rozvytok-ta-tsyfrova-transformatsiia-msp-do-2027> (дата звернення 03.11.2025).
5. Рудик А. Трансформація регіональної економіки України в умовах цифрової революції. *Регіональна економіка*. 2022. № 4. С. 124–130.
6. Ministry for Communities, Territories and Infrastructure Development of Ukraine. Recovery Plan. 2023.
7. European Commission. European Green Deal. Brussels : European Commission, 2019.
8. UNDP Ukraine. Sustainable Development Goals Progress Report. Kyiv : United Nations Development Programme, 2022.